

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG TẠP CHÍ KHOA HỌC TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ ĐÔ HÀ NỘI

Phạm Tuấn Anh, Trịnh Minh Ngọc Linh

Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Tóm tắt: Quá trình chuyển đổi và phát triển của trường Đại học Thủ đô Hà Nội, tiền thân là trường Cao đẳng Sư phạm Hà Nội, gắn liền với sự phát triển và chuyển mình của hoạt động đào tạo và hoạt động khoa học và công nghệ (KH&CN). Tạp chí khoa học của trường Đại học Thủ đô Hà Nội (ĐHTĐHN) là ấn phẩm khoa học của Trường ĐHTĐHN, gắn liền với hoạt động KH&CN của Nhà trường. Bài viết trình bày về thực trạng và đề xuất một số giải pháp nâng cao chất lượng tạp chí khoa học trường Đại học Thủ đô Hà Nội trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0.

Từ khóa: Tạp chí khoa học, chất lượng tạp chí, ứng dụng công nghệ thông tin, cuộc cách mạng công nghiệp 4.0.

Nhận bài ngày 2.3.2021; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 20.3.2021

Liên hệ tác giả: Phạm Tuấn Anh; Email: ptanh@daihocthudo.edu.vn

1. MỞ ĐẦU

Tạp chí khoa học là sản phẩm khoa học công nghệ công bố các sản phẩm của hoạt động nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ, công thông tin quan trọng của một cơ sở giáo dục đại học. Chất lượng tạp chí khoa học là chỉ số quan trọng thể hiện thước đo đánh giá kết quả hoạt động khoa học và công nghệ của một cơ sở nghiên cứu và rộng hơn đó là thước đo về năng lực nghiên cứu của các nhà khoa học, các nghiên cứu viên của một quốc gia, một khu vực. Từ chất lượng của tạp chí, các chuyên gia trong các lĩnh vực khoa học trong nước và quốc tế có thể định dạng năng lực, uy tín, thương hiệu, sự kết nối của cơ sở giáo dục đại học với các cá nhân, đơn vị liên quan nói riêng và xã hội nói chung. Đứng trước yêu cầu nâng cao chất lượng hoạt động khoa học và công nghệ, trong đó bao gồm cả nhiệm vụ nâng cao chất lượng tạp chí, cũng như chiến lược xây dựng và phát triển hoạt động tạp chí của trường Đại học Thủ đô Hà Nội (ĐHTĐHN) phù hợp với mục tiêu của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 và định hướng phát triển của Nhà trường “Đến năm 2030, trường ĐHTĐHN sẽ trở thành một trong những trường đại học đào tạo theo định hướng nghề nghiệp ứng dụng hàng đầu của quốc gia, có uy tín cao trong khu vực và thế giới”, trường ĐHTĐHN cần thiết phải đánh giá thực trạng hoạt động quản lý cũng như chất lượng của Tạp chí khoa học

ĐHTĐHN, từ đó thực hiện các giải pháp để nâng cao chất lượng tạp chí, phục vụ việc thực hiện các nhiệm vụ khoa học và công nghệ, công bố sản phẩm trong lĩnh vực khoa học và công nghệ của cán bộ, giảng viên của Nhà trường, cũng như sự tham gia của đội ngũ chuyên gia ngoài trường bằng các bài viết được đăng tải trên Tạp chí khoa học trường Đại học Thủ đô Hà Nội. Trong giai đoạn hiện nay, dưới sự chỉ đạo của Đảng ủy, Hội đồng trường, Ban Giám hiệu, Tạp chí khoa học ĐHTĐHN là một bộ phận trực thuộc Phòng Quản lý khoa học công nghệ & Hợp tác phát triển (QLKHCN&HTPT). Có thể khẳng định, Tạp chí khoa học Trường Đại học Thủ đô Hà Nội đã có nhiều thay đổi trong công tác tổ chức, công tác trị sự và công tác xuất bản, điều này thể hiện bằng chất lượng tạp chí của Nhà trường đã được ghi nhận bằng 03 mã ngành được Hội đồng chức danh giáo sư Nhà nước ghi nhận và tính điểm. Tiềm năng phát triển của Tạp chí khoa học trường Đại học Thủ đô Hà Nội là rất lớn, với vai trò là trường Đại học duy nhất trực thuộc Ủy ban Nhân dân Thành phố Hà Nội, Nhà trường cần tiếp tục đề xuất và xây dựng các giải pháp nâng cao chất lượng tạp chí nhằm mục tiêu trở thành tạp chí chất lượng tiệm cận khu vực và quốc tế.

2. NỘI DUNG

2.1. Khái niệm về tạp chí khoa học

Các khái niệm về tạp chí được tiếp cận rất đa dạng, có thể nói với chức năng phản ánh các diễn biến và cung cấp các thông tin về tình hình đời sống, kinh tế, xã hội cho đối tượng người đọc, có thể nói có rất nhiều loại hình tạp chí tồn tại và phát triển, đặc biệt trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, tạp chí ngày càng đa dạng cả về chủ đề cũng như loại hình và các chủ đề được sử dụng để thảo luận. Trong khuôn khổ bài viết, tác giả tiếp cận khái niệm tạp chí khoa học, khái niệm này được định nghĩa và quy định trong văn bản quy phạm pháp luật, Căn cứ Điều 3 của Luật Báo chí 2016, tạp chí khoa học được định nghĩa “Tạp chí khoa học là sản phẩm báo chí xuất bản định kỳ để công bố kết quả nghiên cứu khoa học, thông tin về hoạt động chuyên ngành”. Từ đó có thể đưa ra các đặc điểm quan trọng để nhận diện tạp chí khoa học so sánh với các ấn phẩm loại hình tạp chí khác, các đặc điểm bao gồm:

Thứ nhất, Tạp chí khoa học là sản phẩm báo chí và mang tính chất định kỳ, đây là đặc điểm thể hiện tính liên tục, đặc biệt trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, các hình thái kinh tế, xã hội biến đổi từng ngày, điều này đòi hỏi khoa học phải liên tục có sự cập nhật, nghiên cứu và thay đổi nhằm phù hợp với các điều kiện phát triển.

Thứ hai, Tạp chí khoa học là loại hình tạp chí chuyên biệt, gắn với hoạt động chuyên môn lĩnh vực khoa học phù hợp, có thể nói khác với những loại hình báo chí khác đa dạng về chủ đề, hình thức, cách diễn đạt, tạp chí khoa học thường gắn với một chuyên môn nhất định của lĩnh vực khoa học phù hợp, cùng với đó là cách thức diễn đạt khoa học phù hợp với vấn đề và đối tượng nghiên cứu cần được thể hiện.

2.2. Quản lý tạp chí khoa học

Có thể nhận diện rằng, quản lý là một chức năng quan trọng, diễn ra trong tất cả các mặt của đời sống kinh tế, xã hội, tạp chí cũng là một chủ thể cần có sự quản lý để triển khai các hoạt động. Quản lý là một khái niệm được diễn tả với nội dung: “Quản lý là hoạt động có ý

thức tác động bằng quyền lực của chủ thể quản lý đối với đối tượng quản lý nhằm thực hiện một mục tiêu chung của tổ chức trong điều kiện môi trường biến đổi”. Đối với hoạt động quản lý tạp chí khoa học đây là hoạt động có ý thức tác động từ chủ thể quản lý (bao gồm các cơ quan quản lý Nhà nước trong lĩnh vực báo chí và truyền thông cấp cơ sở đến cấp trung ương tác động đến đối tượng quản lý là các đơn vị sự nghiệp công lập có chức năng xây dựng và tiếp nhận cũng như xuất bản các ấn phẩm tạp chí khoa học. Như vậy có thể khẳng định rằng hoạt động tạp chí khoa học là hoạt động mang tính chất biến đổi cùng với sự phát triển của đời sống kinh tế, văn hóa, xã hội, điều này đồng nghĩa với việc cần có sự đổi mới trong các giải pháp nhằm mục tiêu nâng cao chất lượng tạp chí khoa học trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0.

2.3. Thực trạng hoạt động của tạp chí khoa học trường Đại học Thủ đô Hà Nội

2.3.1. Tạp chí khoa học trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Tạp chí Khoa học (*Khoa học Tự nhiên và Công nghệ - ISSN 2354 – 1504; Khoa học Xã hội và Giáo dục - ISSN 2354 – 1512*) là cơ quan ngôn luận của Trường Đại học Thủ đô Hà Nội được hành lập theo giấy phép hoạt động báo chí số 571/GP-BTTTT ngày 26/10/2015; là diễn đàn khoa học của các nhà khoa học, người nghiên cứu, giảng viên, sinh viên trong, ngoài trường Trường và thế giới. Tạp chí Khoa học là nơi đăng tải kết quả nghiên cứu về lĩnh vực Khoa học tự nhiên – Công nghệ và Khoa học xã hội nhân văn - Giáo dục; phổ biến chính sách về giáo dục, khoa học của Đảng và Nhà nước ta; thông tin những vấn đề về khoa học giáo dục, khoa học tự nhiên, công nghệ và khoa học xã hội nhân văn và giáo dục trong và ngoài nước. Đối tượng phục vụ của Tạp chí gồm các cán bộ, giảng viên, sinh viên, cán bộ nghiên cứu ngành khoa học xã hội, khoa học tự nhiên và những khoa học kế cận, những người làm công tác giáo dục, nghiên cứu, các nhà hoạch định chính sách, người làm khoa học và những người quan tâm đến Khoa học tự nhiên - công nghệ và Khoa học xã hội nhân văn – giáo dục. Ấn phẩm của Tạp chí Khoa học là - Khoa học tự nhiên và Công nghệ (tiếng Anh), Khoa học xã hội Nhân văn và Giáo dục (tiếng Việt) với kỳ hạn xuất bản là 01 tháng/số/120 trang, khổ 18,5cm x 26,5cm. Phạm vi phát hành trên cả nước và quốc tế với phương thức phát hành qua bưu điện, tự phát hành.

2.3.2. Thực trạng hoạt động của Tạp chí khoa học

Trải qua 5 năm xây dựng và phát triển, Tạp chí đã đăng tải khoảng gần 900 bài nghiên cứu (chưa kể các chuyên mục khác của Tạp chí), phản ánh nhiều trọng tâm hoạt động khoa học của ngành Khoa học Xã hội nhân văn – Giáo dục và Khoa học Tự nhiên – Công nghệ của Việt Nam, sự phát triển của ngành và việc thực hiện chính sách khoa học, giáo dục của nước ta. Đặc biệt, Tạp chí Khoa học không mắc sai sót nào về chính trị. Trong khoảng thời gian qua, Tạp chí Khoa học đã có những bước tiến mới nhằm từng bước chuyên nghiệp hóa công tác báo chí và xuất bản. Tuy nhiên, trong bối cảnh đổi mới và hội nhập hiện nay Tạp chí Khoa học đang phải đối mặt với nhiều thách thức cho sự phát triển bền vững của nó, đòi hỏi cần có chiến lược phát triển mới nhằm đem lại hiệu quả và chất lượng cao hơn.

Có thể khẳng định trải qua hơn 05 năm hoạt động, tạp chí khoa học trường Đại học Thủ

đô Hà Nội đã đăng tải được quả nghiên cứu về lĩnh vực Khoa học Tự nhiên, Công nghệ, Khoa học xã hội nhân văn và Giáo dục; phổ biến chính sách về giáo dục, khoa học và việc thực hiện chính sách của Đảng và Nhà nước; thông tin những vấn đề về khoa học, giáo dục ở trong nước và trên thế giới. Các số tạp chí được xuất bản về cơ bản đảm bảo được yêu cầu chính trị và chất lượng khoa học trong các bài viết. Tuy nhiên trong đánh giá thực trạng hoạt động tạp chí khoa học của trường đại học Thủ đô Hà Nội, đặc biệt bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, có thể nhận thấy rằng tạp chí khoa học của Nhà trường có một số điều lưu ý sau đây:

Về nhân sự làm công tác quản lý, trị sự, biên tập và xuất bản tạp chí khoa học. Tạp chí có Hội đồng biên tập gồm: 01 Tổng biên tập; 01 Phó Tổng biên tập; Hội đồng biên tập gồm 16 thành viên; 01 Thư ký tòa soạn, kiêm biên tập viên tiếng việt, 02 Biên tập viên (01 biên tập viên tiếng Việt và 01 biên tập viên tiếng Anh).

Tạp chí có nguồn nhân lực tương đối chất lượng, các thành viên làm công tác quản lý giữ chức danh Tổng biên tập và Phó Tổng biên tập tạp chí đều giữ các chức vụ quản lý ở chính quyền, trong đó Tổng biên tập người đứng đầu Tạp chí thường là chức danh nằm trong Ban Giám Hiệu, cụ thể ở đây trong giai đoạn 05 năm thành lập và phát triển Tổng biên tập Tạp chí thường giữ chức vụ Phó Hiệu trưởng. Đây là một thuận lợi rất lớn cho hoạt động tạp chí khoa học của Nhà trường, đó là thuận lợi về mặt chủ trương, về cơ chế chính sách cũng như luôn nhận được sự quan tâm của Đảng ủy và Ban Giám hiệu Nhà trường về hoạt động cũng các ấn phẩm Tạp chí được xuất bản và lưu hành rộng rãi. Tương tự, đó nhân sự làm công tác Phó Tổng biên Tập cũng giữ chức danh lãnh đạo tương đương với Trường phòng hoặc Phó trưởng phòng, đây cũng là một thuận lợi rất lớn trong công tác quản lý, cũng như điều hành công việc hoạt động của Tạp chí khoa học. Chất lượng nguồn nhân lực Tạp chí khoa học của Nhà trường được đảm bảo với đội ngũ bao gồm có 01 GS.TS. Tổng biên tập, 01 PGS.TS. Phó Tổng biên tập, 01 Thạc Sĩ và 02 Cử nhân. Tuy nhiên có thể nhận thấy với khối lượng tiếp nhận bài viết và biên tập tạp chí, số lượng chuyên viên làm công tác biên tập cũng như hiệu đính tạp chí là tương đối ít, điều này dẫn đến nguyên nhân khách quan đó là tiến độ xuất bản và ban hành hành tạp chí.

Về quy trình nghiệp vụ chuyên môn xuất bản Tạp chí khoa học. Quy trình chuyên môn nghiệp vụ để có thể xuất bản được các số tạp chí khoa học của trường Đại học Thủ đô Hà Nội, được trải qua quy trình 8 bước bao gồm: Thứ nhất, tiếp nhận bài => kiểm tra thể lệ => xét duyệt sơ bộ => tổ chức phản biện => chỉnh sửa bài theo ý kiến của phản biện => hiệu đính sau sửa chữa => duyệt đăng => in và xuất bản trước khi ra mắt bạn đọc.

Tạp chí luôn tăng cường ứng dụng tin học trong công tác biên tập tạp chí, đặc biệt là sử dụng công cụ Trackchanges, Insert Comment, Highlight, Email,... để nâng cao chất lượng bài biên tập và tăng cường mối liên hệ giữa các biên tập viên với Tòa soạn cũng như giữa Tòa soạn với các tác giả trong quá trình biên tập. Cách làm này đã giúp cho Tạp chí có thể thực hiện tốt hơn công tác lưu giữ hồ sơ (số lần biên tập bản mềm, người biên tập, khoảng thời gian biên tập, những lưu ý cần thiết,...). Đây cũng là một biện pháp hữu ích và hiệu quả để giải quyết khiếu kiện, dễ dàng thẩm định lại hồ sơ, phục vụ công tác thanh tra (nếu có). Tuy nhiên với khối lượng và tiến độ cũng như sự phát triển của Tạp chí khoa học Nhà trường,

đặc biệt với các ấn phẩm liên quan đến lĩnh vực khoa học tự nhiên và công nghệ, đòi hỏi tạp chí khoa học của Nhà trường cần có một phần mềm chuyên biệt phục vụ công tác biên tập, góp phần nâng cao chất lượng, cũng như rút ngắn thời gian biên tập, đảm bảo tiến độ xuất bản tạp chí định kỳ theo quy định của pháp luật.

Về chất lượng ấn phẩm tạp chí khoa học. Với việc xuất bản định kỳ, bao gồm Tạp chí khoa học – Khoa học Xã hội và Nhân Văn và Giáo dục; Khoa học Tự nhiên & Công nghệ với kỳ hạn xuất bản là 01 tháng/số/120 trang, số lượng xuất bản mỗi kỳ: 200 cuốn/số. Tuy nhiên, do bài viết có chất lượng cao gửi cho tạp chí còn hạn chế về số lượng, chưa có sự đa dạng trong cách tiếp cận và triển khai các vấn đề, đặc biệt là bài báo thuộc lĩnh vực Khoa học Tự nhiên và Công nghệ. Do đó, tính tới hết tháng 12 năm 2019, Tạp chí Khoa học mới cho ra mắt bạn đọc được 42 số. Trong thời gian tới đòi hỏi đội ngũ làm công tác tạp chí của Nhà trường cần triển khai các giải pháp động bộ để nâng cao số lượng, nguồn bài viết, xây dựng ngân hàng bài viết cho tạp chí, đặc biệt trong lĩnh vực khoa học tự nhiên & công nghệ.

Về cơ sở vật chất phục vụ hoạt động Tạp chí khoa học. Hiện nay, tạp chí khoa học theo cơ cấu tổ chức là một bộ phận nằm trong Phòng QLKH-CN&HTPT, bộ phận tạp chí được bố trí phòng làm việc, chỗ ngồi cùng các trang thiết bị cần thiết phục vụ làm việc như máy tính, máy in,... Tuy nhiên cần phải khẳng định rằng, hệ thống cơ sở vật chất trang bị cho phòng tạp chí chưa thật sự đồng bộ, đặc biệt hệ thống máy tính, cấu hình vẫn còn hạn chế, chưa thể đáp ứng yêu cầu kỹ thuật cao, chạy các phần mềm phục vụ biên tập, hệ thống tủ lưu trữ tài liệu các ấn phẩm đã xuất bản và các minh chứng phục vụ quá trình tạp chí còn hạn chế, chưa có máy scan để phục vụ công tác số hóa lưu trữ tài liệu dưới dạng file mềm. Đây chính là những hạn chế về mặt khách quan, đặc biệt trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, đây chính là trở lực đối với đội ngũ làm công tác tạp chí.

Về cơ chế tài chính dành cho hoạt động Tạp chí khoa học. Tạp chí Khoa học hoạt động chủ yếu dựa trên ngân sách nhà nước hỗ trợ và một phần kinh phí từ việc phát hành báo chí. Tuy nhiên, cần thúc đẩy nhanh thủ tục tài chính nhằm mục tiêu đẩy nhanh tiến độ và chất lượng của Tạp chí đáp ứng kịp thời yêu cầu của thực tiễn hoạt động tạp chí trong bối cảnh mới hiện nay.

Về vấn đề phát hành Tạp chí khoa học. Công tác xuất bản, cũng như phát hành tạp chí được thực hiện khá nghiêm túc tới cá nhân, tác giả, tổ chức, cơ quan nghiên cứu liên ngành nhằm củng cố, tăng cường mối quan hệ tốt đẹp giữa Tạp chí Khoa học của Trường và các đối tác. Phương thức phát hành chủ yếu qua mạng lưới bưu điện Việt Nam và một phần nhỏ tự phát hành. Trong thời gian tới, cần đẩy mạnh hơn nữa xây dựng công tác hoàn thiện chỉ số xuất bản trực tuyến (*Eprint*), để nâng cao chất lượng tạp chí trong hệ thống quốc gia, khu vực và quốc tế.

2.3.4. Một số khó khăn trong hoạt động của Tạp chí khoa học hiện nay

a. Về nhân sự.

Nhân sự làm tạp chí còn hạn chế về trình độ, kỹ năng biên tập, xử lý thông tin, quy định về biên tập,... đặc biệt là kỹ năng về công nghệ thông tin. Bộ phận tạp chí của Nhà trường

Thứ tư, cứ dữ liệu của tạp chí cần được cung cấp và kết nối dữ liệu với hệ thống dữ liệu chung của VCI. Đồng hành cùng VCI (Vietnam Citation Index) cần có VHI (Vietnam H- Index), vì chất lượng của mỗi tạp chí có sự đóng góp rất lớn từ cộng đồng tác giả. VHI được xây dựng sẽ cùng với VCI làm thành hệ thống minh chứng giúp nâng cao sự minh bạch của các tạp chí và của chính các nhà KH. Cộng đồng KH nói riêng, xã hội nói chung có thể thông qua hệ thống cơ sở dữ liệu và các minh chứng này để giám sát, đánh giá các tạp chí, các bài báo, các tác giả, các trường đại học, các viện nghiên cứu.

Thứ năm, xây dựng trang web và hệ thống dữ liệu của tạp chí (song ngữ Anh-Việt). Việc truy xuất, kiểm tra, thẩm định các tạp chí, bài báo và tác giả KH thông qua chỉ số VCI, VHI dễ dàng được thực hiện bằng công cụ trực tuyến thông qua trang web của mỗi tạp chí và của VCI.

Thứ sáu, áp dụng hệ thống tra cứu theo mô hình của Scopus hoặc Google Scholar trên trang web của tạp chí.

Thứ bảy, tạp chí nên sử dụng ORCID (www.orcid.org) 5, sử dụng mã số (ID) để nhận dạng một tác giả. Trong hệ thống đăng nhập trực tuyến khi gửi công bố bài cần có thêm trường dữ liệu khai ORCID. Khi đã khai ORCID thì hệ thống dữ liệu trên toàn thế giới sẽ xác nhận được một tác giả công bố ở các tạp chí khác nhau, nơi công tác khác nhau, cách sắp thứ tự tên khác nhau, ngôn ngữ khác nhau...

Thứ tám, cần nâng cao chất lượng quy trình trực tuyến: Xây dựng trang chủ của tạp chí theo các định dạng chuẩn của SCIE/Scopus, số hóa dựa trên các tiêu chí SCIE /Scopus, có thể sử dụng hệ thống JOS, chuyển ngữ sang tiếng Anh. Xây dựng và hoàn thiện hệ thống gửi bài trực tuyến; công khai đầy đủ các dữ liệu trên trang web. Cải thiện thường xuyên giao diện, tăng thêm mức tiện dụng cho tác giả, ban biên tập, người phản biện, giúp liên lạc trực tuyến giữa các phản biện và biên tập viên để hoàn thiện quy trình xét duyệt một bài báo trong thời gian sớm nhất. Các tạp chí xây dựng được hệ thống trang web với cơ sở dữ liệu mở sẽ vừa nâng cao tính chuyên nghiệp, tính minh bạch, đồng thời dẫn dắt và làm thay đổi nhận thức của cộng đồng tác giả. Mỗi bài báo được công bố đảm bảo chất lượng, minh bạch, kết hợp với tính chuyên nghiệp, hiện đại, tính dễ dàng tiếp cận của hệ thống vận hành ở tạp chí, từ bước tiếp nhận bản thảo đến công bố, sẽ làm cho tạp chí đạt được chất lượng cao; và đó cũng là mặt bằng quốc tế hiện nay.

Cuối cùng, cần ứng dụng các phần mềm kiểm tra “đạo văn”; phần mềm quản lý tài liệu tham khảo (EndNote, Mendeley, Turnitin,...) để kiểm tra “đạo văn” ở các bài viết gửi đăng để đảm bảo tính minh bạch và đạo đức khoa học.

2.5.2. Nhóm giải pháp về nhân sự

Với số lượng nhân sự hiện có của bộ phận Tạp chí trường Đại học Thủ đô hiện nay, cần tiếp tục hoàn thiện cơ cấu tổ chức, trong đó tập trung vào vấn đề kiện toàn bộ máy nhân sự của Tạp chí, Hội đồng biên tập Tạp chí, trong đó tập trung vào việc kết hợp các chuyên gia quốc tế và các chuyên gia trong nước đầu ngành về các lĩnh vực khoa học gắn với Tạp chí, cùng với đó tiếp tục tạo điều kiện để các chuyên gia có trình độ trong cơ cấu tổ chức

biên chế của Nhà trường tham gia Hội đồng biên tập.

Tiếp tục đào tạo, bồi dưỡng về chuyên môn, nghiệp vụ, lý luận chính trị, ngoại ngữ,... cho đội ngũ cán bộ tạp chí để đủ phẩm chất, năng lực hoàn thành nhiệm vụ của tạp chí chuyên ngành về lĩnh vực khoa học giáo dục của cả nước. Xây dựng các hình thức đào tạo bồi dưỡng phù hợp với nhân sự hiện có, với các nhân sự trẻ có thể khuyến khích tạo điều kiện để các nhân sự này tham gia các khóa đào tạo dài hạn về nghiệp vụ tạp chí, các nhân sự lâu năm có kinh nghiệm về tuổi đời, tiếp tục duy trì và đẩy mạnh các khóa đào tạo bồi dưỡng ngắn hạn.

Xây dựng đội ngũ cộng tác viên cho bộ phận Tạp chí khoa học của Nhà trường, ưu tiên tuyển chọn đội ngũ cộng tác viên từ nguồn nhân sự tại chỗ của Nhà trường có mong muốn và nguyện vọng cũng như khả năng đáp ứng công việc của bộ phận Tạp chí.

2.5.3. Nhóm giải pháp về chất lượng của Tạp chí khoa học

Trong bối cảnh, Tạp chí khoa học của Đại học Thủ đô Hà Nội hiện đã được tính điểm ở 03 ngành là: Văn học từ 0.0 đến 0.5 điểm; Giáo dục học từ 0.0 đến 0.25 điểm; Vật lý từ 0.0 đến 0.5 điểm. Đây là một điều kiện bước đầu thuận lợi để có thể nâng cao chất lượng Tạp chí khoa học của trường Đại học Thủ đô Hà Nội. Trong đó việc xây dựng các bài viết mang tính chất đề dẫn từ đội ngũ các nhà khoa học, chuyên gia đầu ngành trong những lĩnh vực này chính là tiền đề để Tạp chí khoa học của trường Đại học Thủ đô Hà Nội nâng cao chất lượng. Bên cạnh đó bộ phận Tạp chí khoa học trường Đại học Thủ đô Hà Nội cần tiếp tục hỗ trợ và khuyến khích đội ngũ nhân lực tại chỗ của trường Đại học Thủ đô Hà Nội viết bài và đăng bài trong Tạp chí của Nhà trường. Đây chính là những tiền đề quan trọng để trong tương lai có thể xây dựng nguồn ngân hàng bài viết vừa đảm bảo số lượng, từng bước nâng cao chất lượng cho Tạp chí khoa học của trường Đại học Thủ đô Hà Nội.

Các giải pháp cần thực hiện để nâng cao chất lượng bài viết của Tạp chí bao gồm các giải pháp sau:

Thứ nhất, nâng cao chất lượng ban biên tập và bài báo: Ít nhất 30% thành viên hội đồng biên tập là học giả nước ngoài, đó là các nhà khoa học đầu ngành, nhiệt huyết vì mục đích xây dựng tạp chí; mời gọi và khuyến khích các nhà khoa học trẻ có nhiều công bố quốc tế, có kinh nghiệm phản biện tham gia vào ban biên tập, có thể trao quyền cho họ làm Thường trực ban biên tập cũng là một giải pháp hữu hiệu. Hội đồng biên tập phải tuân thủ nghiêm ngặt quy trình phản biện kín hai chiều (*double-blind peer-review*) hay bình duyệt ẩn danh (*single-blind peer-review*) theo tiêu chuẩn quốc tế. Ban biên tập cần phải xử lý linh hoạt vì đặc thù các bài khác nhau, nên phải chọn lựa phản biện đúng chuyên môn. Các vấn đề khác như quy định thời gian từ khi nộp bài đến khi xuất bản online, thời gian hoàn thành phản biện, minh bạch các qui trình và quá trình nhận, phản biện, xuất bản,... có vai trò rất quan trọng.

Thứ hai, tăng cường mời các nhà khoa học đầu ngành viết bài tổng quan (*invited reviews*), vì bài tổng quan thường được trích dẫn nhiều. Tổng biên tập và ban biên tập phải có định hướng phân tích các bài đã công bố, xem tần số trích dẫn và nội dung khoa học, chất lượng khoa học, tên tuổi tác giả để đặt bài và nâng cao chất lượng bài cho các số tiếp theo.

Thứ ba, cần hoàn thiện cơ chế quản lý tạp chí, như hình thành khung quy định chung về thể thức xuất bản, tăng cường kinh phí hoạt động, xây dựng cơ chế mời viết để mời gọi, khuyến khích các nhà khoa học đầu ngành trong nước, ngoài nước (nhất là Việt kiều), các chuyên gia giỏi, tham gia viết bài, tăng dần chất lượng bài báo.

Thứ tư, tổ chức các hội nghị/hội thảo khoa học quốc tế tại trường với chủ đề gắn với ngành/lĩnh vực định tăng chỉ số, trong đó có các nhà khoa học đầu ngành viết bài (Key Notes), qua đó lựa chọn các bài có chất lượng cao để đăng tải trên tạp chí.

3. KẾT LUẬN

Như vậy, có thể khẳng định để tồn tại và phát triển trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, sự phát triển của khoa học và đặc biệt là công nghệ, các quốc gia tăng cường giao lưu, hội nhập trên tất cả các lĩnh vực, các tạp chí khoa học ở Việt Nam đã và đang có những thay đổi mạnh mẽ: nâng cao chất lượng nội dung, đổi mới cách trình bày, xây dựng bộ máy chuyên nghiệp, phát triển hình thức xuất bản trực tuyến, mở rộng liên kết,... Các yếu tố đó tạo điều kiện cho các tạp chí khoa học rút ngắn khoảng cách, nhanh chóng đứng trong hệ thống các tạp chí khoa học uy tín được tham khảo, tra cứu nhiều trên thế giới; đồng thời, góp phần đưa các kết quả nghiên cứu, phát hiện mới của các nhà khoa học trong nước đến với cộng đồng khoa học quốc tế. Trong khuôn khổ bài viết đã trình bày những nét khái quát về Tạp chí khoa học của trường Đại học Thủ đô Hà Nội, một số thực trạng và các nhóm giải pháp đề xuất nhằm mục tiêu nâng cao chất lượng của tạp chí khoa học trường Đại học Thủ đô Hà Nội, trong bối cảnh cuộc cách mạng công nghiệp 4.0, góp phần khẳng định thương hiệu và tên tuổi của Trường Đại học Thủ đô Hà Nội trong khu vực và quốc tế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Vũ Cao Đàm (2009), *Phương pháp nghiên cứu khoa học*, Nxb. Đại học Quốc gia Hà Nội.
2. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2011), Thông tư số 22/2011/TT – BGDĐT ngày 30/05/2011 ban hành quy định về hoạt động khoa học và công nghệ trong các cơ sở giáo dục đại học.
3. Trần Văn Nhung, Bùi Mạnh Nhị, Nguyễn Đức Huy (2019), *Nâng cao chất lượng tạp chí khoa học của Việt Nam trước yêu cầu hội nhập quốc tế*, Văn phòng Hội đồng Chức danh giáo sư nhà nước, trên trang <http://www.hdcgdgsnn.gov.vn>.
4. Quốc hội nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2016), Luật số 103/2016/QH13 ngày 05 tháng 04 năm 2016, Luật Báo chí.
5. Quốc hội nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2006), Luật số 67/2016/QH11 ngày 29 tháng 6 năm 2006 Luật Công nghệ thông tin.
6. Herman, Mario, Pentek, Tobias, Otto, Boris (2015), *Design Principles for Industrie 4.0 Scenarios*, Tecische universitat Dortmund.

SOME SOLUTIONS TO ENHANCE THE QUALITY OF SCIENTIFIC JOURNAL OF HANOI METROPOLITAN UNIVERSITY IN THE CONTEXT OF INDUSTRY 4.0

Abstract: *The transformation and development of Hanoi Metropolitan University, formerly Hanoi Pedagogical College, is associated with the development and transformation of training and scientific and public activities technology, two pillars of the school's development orientation. The 4th Industrial Revolution, with the main driving force is science and technology, in which technology is the mainstay and affects all areas of social life, thereby requiring the quality of publications. Science including journal must be equivalent to development. The article presents an overview of the problem in the scientific journal, the current situation and some solutions to improve the quality of a scientific journal of Hanoi Metropolitan University in the context of the industrial revolution 4.0.*

Keywords: *Journal of science, magazine quality, information technology application, the 4th Industrial Revolution.*